

Kuzey Kore Krizi ve Trump'ın Stratejik Mesuliyet Politikası

KADİR ÜSTÜN

- Kuzey Kore'nin ABD'ye yönelik "provokatif" eylemleri ve buna yönelik Trump politikası nasıl şekillenmiştir?
 - Obama ile Trump'ın Kuzey Kore politikaları arasındaki farklılıklar nelerdir?
 - ABD-Kuzey Kore geriliminde Çin nasıl bir rol oynamaktadır?

GİRİŞ

1990'ların başından beri farklı Amerika Birleşik Devletleri (ABD) yönetimlerinin Kuzey Kore'yle müzakerelere yolları arayarak bu ülkenin nükleer güç olmasının önüne geçme çabaları sonuç vermedi. Kuzey Kore'nin 2006'da gerçekleştirdiği nükleer test sonrasında ABD Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden (BMGK) yaptırım kararı çıkartmasına rağmen Çin'in tepkisinden çekinen Güney Kore'nin de isteği doğrultusunda bu yaptırımları tam olarak uygulayamadı. Bir yandan uluslararası yaptırımlar bir yandan da Kuzey Kore'nin çökmesini engelleyecek sübvansiyonlar üzerine kurulu ABD politikasının sonuç vermediği netleşti.¹ Kuzey Kore'nin müzakereleri hep daha fazla çıkar sağlayabilmek için kullandığına ve nükleer programdan hiç taviz vermediğine karar kılan Obama yönetimi "stratejik sabır" politikası takip etti. Bu politikayla Kuzey Kore rejimini yaptırımlar yoluyla izole ederek sonuç almaya çalıştı. Donald Trump yönetimi ise bu politikanın iflas

ettiğini duyurarak² yeni bir politika arayışına girdi. En son yaşanan krizi ve özellikle Washington'ın yaklaşımını anlamak için yıllardır sonuç vermeyen diplomatik çabalarla dolu bu arka plan göz önünde tutulmalıdır.

Zaman zaman nükseden Kuzey Kore krizlerinde askeri çatışma eşiğine bugünkü kadar yaklaşmadığını not etmek gerekmektedir. Kuzey Kore'nin en son 3 Eylül 2017 günü başarıyla gerçekleştirdiğini iddia ettiği hidrojen bombası denemesi de buna işaret etmektedir. Ancak ABD yönetimi askeri tedbirler dahil olmak üzere bütün seçeneklerin masada olduğunu sürekli tekrarlarsa da bunun aslında ABD'nin müttefiklerinin aleyhine sonuçlar doğuracağı ve Amerikan halkının da yeni bir savaşa karşı olduğu görülmektedir. Dahası Kuzey Kore'yle savunma anlaşması olan Çin'in herhangi bir Amerikan müdahalesi durumunda tarafsız kalması imkansız. Böyle bir müdahale Çin'in bölgede daha etkin hale gelmesine de yol açabilir. Dolayısıyla son birkaç ay içerisinde yükselen tansiyon düşürülürken

1. Joshua Stanton, Sung-Yoon Lee ve Bruce Klingner, "Getting Tough on North Korea", *Foreign Affairs*, 17 Nisan 2017.

2. "Trump Says Strategic Patience with North Korea Over", Reuters, 30 Haziran 2017.

KADİR ÜSTÜN

Lisans öğrenimini İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü, yüksek lisansını ise Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümü'nde tamamlayan Kadir Üstün, Columbia Üniversitesi Ortadoğu, Güney Asya ve Afrika Çalışmaları (MESAAS) Bölümü'nde doktora eğitimini tamamlamıştır. Dr. Üstün, Columbia ve George Mason Üniversitelerinde Ortadoğu Tarihi, İslam Tarihi, Batı Medeniyeti Tarihi ve Küreselleşme konularında dersler vermiştir. Çeşitli SETA yayınlarına katkıda bulunan Üstün'ün çalışmaları *Insight Turkey*, Al Jazeera English, *Daily Sabah*, *Hurriyet Daily News* ve *Mediterranean Quarterly* gibi yayın organlarında yer almıştır. Dr. Üstün *History, Politics and Foreign Policy in Turkey, Change and Adaptation in Turkish Foreign Policy* ve *Politics and Foreign Policy in Turkey: Historical and Contemporary Perspectives* adlı kitapların editörleri arasındadır. Halen *Insight Turkey* dergisinin asistan editörlüğünü yapmakta olan Üstün, 2015 Mart ayından beri SETA Washington Genel Koordinatörlüğü görevini yürütmektedir.

uluslararası yaptırımlar ve diplomasi yollarının ağır basacağını söyleyebiliriz. Başkan Obama'nın uzun yıllar süren pazarlıklar sonrasında İran'la oldukça sınırlı ve nükleer programını sadece dondurmaya başaran anlaşması örnek kabul edilirse Trump yönetiminin Kuzey Kore'yi nükleersizleştirme hedefine kısa ve hatta orta vadede ulaşmasının oldukça zor olacağı görülecektir.

KUZAY KORE'NİN "PROVOKASYONLARI" VE TRUMP

Kuzey Kore ABD Başkanı Trump'ın görevi devralmasından beri "provokasyon" olarak değerlendirilen uzun menzilli füze denemeleri ve nükleer testler gerçekleştirmeye devam etti. Bu tür testlerin Kuzey Kore liderleri için adeta bir gelenek haline geldiği ve bir yandan içeride rejim konsolidasyonu sağlamayı bir yandan da ABD'yi müzakere masasına çekerek taviz verilmeyi amaçladığı bilinmektedir. Pyongyang rejimi kıtalar arası uzun menzilli balistik füze ve nükleer kapasitelerini geliştirmeye devam ederken gerçekleştirdiği denemelerin zamanlaması da tesadüf değil. CSIS'in (Center for Strategic and International Studies) yaptığı bir çalışmaya göre halihazırdaki devlet başkanı Kim Jong Un'dan önceki Kuzey Kore liderleri Güney Kore'nin seçim takvimi çerçevesinde³ askeri gövde gösterisi yapmayı tercih etmişlerdir. Kim Jong Un ise daha çok Amerikan seçimlerinin öncesi ve sonrasında⁴ özellikle ABD'yi tehdit edebilecek uzun menzilli füze ve nükleer testler gerçekleştirmektedir.

Mevcut devlet başkanı Kim Jong Un'un babası Kim Jong Il'in 18 yıllık iktidarında gerçekleşen toplam 18 füze denemesine karşılık Kim Jong Un'un iktidarında 2016 itibarıyla 35'ten fazla füze denemesi ve en az üç nükleer test yapıldı.⁵ 2017'de şimdiye kadar

10 füze denemesi yapan Pyongyang'ın kapasite geliştirme çabaları ABD'nin son yıllarda Kuzey Kore'yi en önemli tehditlerden biri olarak tanımlamasına sebep oldu. Kim Jong Un'un babasının dönemine nazaran çok daha agresif bir biçimde balistik füze ve nükleer profilini yükseltmeye çalışması içeride verdiği iktidar mücadelesinin de bir yansıması olarak algılanabilir. Ayrıca Trump yönetiminin tepkisini çekerek ve Kuzey Kore'yi ABD'ye muhatap haline getirerek ülke içinde dünyanın süper gücüyle mücadele ettiği mesajını vermeye çalıştığını da göstermektedir.

ABD'nin bu denemeler karşısında Güney Kore ve Japonya gibi bölge müttefiklerine güvence vermeye çalıştığı görülmektedir. Trump yönetiminin Güney Kore'ye THAAD füze savunma sistemlerini yerleştirme kararı alması ülkeye verilen askeri güvencelerin yerine getirilmesi adına önemli bir adım olarak öne çıkmaktadır. THAAD sistemlerinin Kuzey Kore'nin füzelerini durdurmakla kalmayıp Çin'in füzelerini de engelleme kapasitesine sahip olması Çin'i oldukça rahatsız eden bir durumdur. Bu şekilde Kim Jong Un yönetiminin son altı ayda bir hayli sıklaştırdığı füze ve nükleer denemelerinin maliyeti Çin'in hiç de istemediği bir biçimde Kore Yarımadası'nda ABD'nin prestijini yükseltmesi oldu.

Kuzey Kore'nin Güney Kore ve Japonya gibi Amerikan müttefiklerini tehdit etmesine ek olarak ABD'ye ulaşabilecek kıtalar arası balistik füze geliştirmesi epeydir Amerikan yönetimini meşgul eden bir tehlike olarak öne çıktı. Bu füzelere nükleer başlık takılabilmesi füzelerin ABD topraklarına erişebilme kapasitesine sahip olması anlamına gelmektedir. Pyongyang yönetimi Trump'ın göreve gelmesinden sonra füze ve nükleer testlerini sıklaştırdı. En son Amerikan Bağımsızlık Günü 4 Temmuz'da ABD'nin Alaska eyaletine ulaşabilecek kıtalar arası bir füze denemesinin başarıyla sonuçlandırıldığının duyurulması Trump yönetimi için açık bir meydan okuma oldu. Başkan Trump söylemini sertleştirerek Çin'i doğrudan eleştirmeyi de ihmal etmedi. ABD'nin baskısı sonucunda BMGK'nin Kuzey Kore'ye karşı aldığı yaptırım kararıyla birlikte bölgede tansiyon had safhaya ulaştı. Öte yandan Amerikan istihbarat ku-

3. Marie DuMond, "Peaking Possibilities of May North Korea WMD Activity", Beyond Parallel, 12 Mayıs 2017, <https://beyondparallel.csis.org/peaking-possibilities-of-may-north-korea-wmd-activity/>, (Erişim tarihi: 5 Eylül 2017).

4. Victor Cha, "DPRK Provocations Likely around U.S. Presidential Election", Beyond Parallel, 7 Ekim 2016, <https://beyondparallel.csis.org/dprk-provocations-likely-around-u-s-presidential-election/>, (Erişim tarihi: 5 Eylül 2017).

5. Van Jackson, "Preventing Nuclear War with North Korea", *Foreign Affairs*, 11 Eylül 2016.

rumları da Kuzey Kore'nin geliştirdiği kıtalar arası balistik füzelere yerleştirilebilecek nükleer başlığı minyatür hale getirme kapasitesine ulaştığını teyit etti.⁶

Kuzey Kore yönetiminin teknolojik olarak kaydettiği aşama ABD için açık bir tehdit olarak algılanırken ABD'nin Guam adasının Kuzey Kore tarafından doğrudan hedefe koyulması savaş senaryolarının konuşulmasına neden oldu. Bu duruma karşılık olarak Trump, Kuzey Kore'nin ABD ve müttefiklerini tehdit etmeye devam etmesi ve yanlış bir hareket yapması durumunda "ateş ve gazap"la karşılaşacağı tehdidinde bulundu. Bu tehdit bir anda Kore Yarımadası'nda savaşın eşiğine gelindiği yorumlarının yapılmasına yol açarken gerek Genelkurmay Başkanı Joseph Dunford⁷ gerekse Savunma Bakanı James Mattis Kuzey Kore tehdidine karşı bütün senaryolara hazır olduklarını belirtti.⁸ CIA Direktörü Mike Pompeo da Kuzey Kore'nin ABD'ye ulaşabilecek kıtalar arası balistik füzelere sahip olmasının kabul edilemeyeceğini vurguladı.⁹

Gerginliğin bir anda bu kadar yükselmesi nükleer savaş ihtimalinin de içinde olduğu birçok senaryonun tartışılmasına neden olurken Amerikan tarafı diplomatik çözüm için kapıyı açık bırakmayı da ihmal etmedi. ABD Dışişleri Bakanı Rex Tillerson, "Biz rejim değişikliği, rejimin çökmesi, Kore yarımadasının hızlı biçimde yeniden birleştirilmesi peşinde değiliz, yarımadada 38. paralelin kuzeyine ordumuzu göndermek için bahane aramıyoruz" sözleriyle¹⁰ hem Pyongyang'a hem de Pekin'e güvence vermeye çalıştı. Başkan Trump'ın sert söylemlerine ek olarak verilen diplomatik mesajların etkili olup olmayacağını zaman gösterecek. Ancak her halükarda yeni bir Kuzey Kore politikasının şekillenmeye başladığı görülmektedir. Bu

yeni politikanın Trump'ın sert söylemlerine rağmen diplomasiye ağırlık vereceği söylenebilir.

ABD'NİN KUZEY KORE POLİTİKASI: STRATEJİK SABIRDAN STRATEJİK MESULİYETE

Başkan Obama'nın stratejik sabır olarak tanımlanan politikası Kuzey Kore'yi diplomatik ve siyasi baskı altında tutarak ekonomik yaptırımlara devam edilmesi ve nihayetinde rejimin içeriden değişmesine dayanıyordu. Bu politika ABD'nin doğrudan müdahaleci bir stratejiye yönelmesinin Kuzey Kore'yle askeri bir çatışmaya yol açabileceği ve belki de nükleer bir savaşa kadar gidebileceği kaygısıyla şekillenmişti. Kuzey Kore'nin "provokasyonları"na doğrudan cevap veremeyerek ve uluslararası toplumu sürece dahil ederek ekonomik yaptırımlar ve siyasi baskılarla rejimin tavrını değiştirmeyi umuyordu. Bu stratejinin ne kadar işe yaradığı sorgulanırken Kuzey Kore'ye daha önce uygulanan gerek "havuç" gerekse "sopa" politikalarının işe yaramadığı da çoğu uzman tarafından kabul ediliyordu. Obama yönetimi yetkilileri de Trump yönetimine görev devri yaparken en büyük potansiyel kriz alanı ve ulusal tehdit olarak Kuzey Kore'nin balistik füze ve nükleer programlarını listenin başına koydu.

Başkan Trump göreve geldikten sonra Kuzey Kore Obama yönetimi yetkililerini doğrular biçimde ABD'nin "provokatif" kabul ettiği uzun menzilli füze ve nükleer denemelerini daha da sık bir biçimde yapmaya başladı. Trump hem Obama döneminin politikalarını tersine çevirmek hem de "güçlü adam" imajını sürdürmek amacıyla Kuzey Kore'nin tehditlerine sert söylemlerle karşılık vermeye başladı. Retoriğin ötesinde Trump yönetimi Obama'nın Kuzey Kore'ye yönelik "stratejik sabır" politikasının artık geçerli olmadığını açıklayarak yeni bir politika arayışında olduklarını ilan etti. Yükselen tansiyonla birlikte Trump yönetiminin Kuzey Kore'ye karşı politikasının ne olacağı tartışılırken 13 Ağustos'ta *Wall Street Journal*'da yayınlanan bir görüş yazısında Savunma Bakanı Mattis ve Dışişleri Bakanı Tillerson yönetimin yeni politikasının ana hatlarını ortaya koydu.¹¹

6. David E. Sanger, "Intelligence Agencies Say North Korean Missile Could Reach U.S. in a Year", *The New York Times*, 25 Temmuz 2017.

7. Anna Fifield, "Joint Chiefs Chairman Stresses North Korea Diplomacy, but Notes 'Full Range' of Military Options at Ready", *The Washington Post*, 14 Ağustos 2017.

8. "Secretary Mattis Says U.S. Is 'Ready' to Counter North Korean Threat", CNBC, 10 Ağustos 2017.

9. Rebecca Shabad, "CIA Director Says Trump Finds It 'Unacceptable' for N. Korea to Have Warhead That Can Reach U.S.," CBS News, 13 Ağustos 2017.

10. "North Korea: US Not Seeking Regime Change, Says Rex Tillerson", BBC News, 2 Ağustos 2017.

11. Jim Mattis ve Rex Tillerson, "We're Holding Pyongyang to Account", *Wall Street Journal*, 13 Ağustos 2017.

ABD'nin yeni politikasını "stratejik mesuliyet" olarak tanımlayan Mattis-Tillerson ikilisi rejim değişikliği peşinde olmadıklarını vurgulayarak hedeflerinin Kuzey Kore'nin "nükleersizleştirilmesi" olduğunu belirttiler. Pyongyang'ın yanlış bir adım atmadığı takdirde varoluşsal bir tehdit altında olmadığını söylemekle de rejimi doğrudan hedef almadıkları güvencesi verdiler. ABD'nin bu hedefine uluslararası toplumla birlikte hareket ederek diplomatik yollardan ulaşmaya çalışacağını belirten yazıda ABD-Kuzey Kore ilişkisinin Çin'i tehdit etmediğine de ayrıca vurgu yapılarak Çin'le işbirliğine verilen önemin altını çizdiler. Mattis-Tillerson ikilisinin askeri seçeneklerle desteklenen diplomasi vurgusu ve rejimle müzakereye açık olduklarını belirtmesi Trump'ın tehdit dolu söylemlerinden oldukça uzak. Buna rağmen Kuzey Kore yönetiminin yeni ABD politikasına "provokatif" bir dil ve belki de yeni füze ve nükleer testlerle cevap vereceğini tahmin etmek zor değil. Yeni politikanın Başkan Trump'ın sert söylemleriyle birlikte askeri tehditle desteklenen yaptırımlar, müzakere kapısının açık bırakılması ve Kuzey Kore'nin izole edilerek kuşatılması etrafında şekilleneceği anlaşılmaktadır.

ÇİN FAKTÖRÜ

Başkan Trump seçim kampanyası döneminde Meksika ve Çin gibi ülkeleri doğrudan hedef alarak Amerikan halkına verdiği ekonomik mesajlarda bu ülkeleri Amerikan ekonomisi üzerinden zenginleşen "bedavacılar" olarak tanımlamıştı. Çin'i para birimi yuanın değerini suni olarak düşük tutarak ekonomik avantaj elde etmekle suçlayan Trump, başkan olur olmaz bu ülkeyi "para birimi manipülatörü" ilan edeceği vaadinde bulunmuştu. Çin'le ekonomik bir savaş içerisine girebileceği yönünde sert bir dil kullanan aday Trump, Kuzey Kore konusunda Çin'in ne kadar yardımcı olacağına bağlı olarak ikili ilişkileri yeniden değerlendireceğini söylemişti. Çin'in Şubat ayında Kuzey Kore'den kömür ithalini durdurarak¹² ekonomik baskıyı artırması Trump yönetimi tarafından bir iyi niyet beyanı olarak algılandı.

12. Steven Jiang, "China Bans Coal Imports from North Korea", CNN, 19 Şubat 2017.

Nisan ayında Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'le yaptığı görüşme sonrasında nispeten pozitif mesajlar veren Trump, Kuzey Kore sorununun zannettiğinden daha "karmaşık" olduğunu fark ettiğini ve sorunu çözümenin o kadar kolay olmadığını söyleyerek Çin'e zaman vermeyi tercih etmişti.¹³ Kuzey Kore meselesinde Trump'ın sert söyleminin, ABD'nin bölgeye müdahale etmesini istemeyen ve ABD'yle bir ekonomik savaşa girmekten kaçınan Çin'in üzerinde görece etkili olduğu söylenebilir. Ancak Çin'in Kuzey Kore'ye karşı adımlarının şimdilik yüzeysel kaldığını ve Trump yönetiminin agresif tutumunu yumuşatma amaçlı olduğunu söyleyebiliriz. Zira Çin'in ABD'nin Güney Kore'de konuşlandırdığı THAAD hava savunma sistemine muhalefeti ve ABD-Güney Kore ortak askeri tatbikatlarına itirazları göz önünde bulundurulduğunda Çin'in Kuzey Kore politikasında ciddi bir değişime gittiğini söylemek mümkün değil.

Çin'in uluslararası yaptırımları ne kadar uyguladığı ve Kuzey Kore'ye petrol satışına son verip veremeyeceği de tartışma konusu olmaya devam etmektedir.¹⁴ Çin Amerikan baskısını azaltmak amacıyla uluslararası yaptırımların BMGK'den geçmesine evet derken ABD'nin Güney Kore'yle askeri yakınlaşmasını yarımadada istikrarsızlığa katkı yapan ana nedenlerden biri olarak görmeyi sürdürmektedir.

Çin öteden beri ABD'nin Kuzey Kore'yle doğrudan müzakere etmesi gerektiğini savunarak ABD'nin Güney Kore'yle olan ilişkisini sınırlandırmaya ve bölgeye müdahalesini azaltmaya çalışmaktadır. Washington'un Pyongyang'la doğrudan müzakere ederek Çin'in yardımını almaya çalışmasına karşı çıkan bazı analistler Çin'in müzakere sürecinde sadece bir yardım mercii değil bir aktör haline gelmesi gerektiğini savunmaktadır.¹⁵ Pyongyang'ın Pekin tarafından bir yük olarak görüldüğünü ve Çin'in ABD'yle koordineli biçimde

13. "Trump Thought China Could Get North Korea to Comply. It's Not That Easy", *The Washington Post*, 13 Nisan 2017.

14. "North Korea Sanctions Aren't Enough to Stop Kim", Bloomberg, 13 Ağustos 2017.

15. Victor Cha, "The Right Way to Play the China Card on North Korea", Center for Strategic and International Studies, 6 Temmuz 2017.

tam bir ekonomik baskı uygulamasının sonuç verebileceğini savunanlar da var.¹⁶ Ancak bu önerilerin Kuzey Kore'nin nükleer programını sonlandırmaya yetmeyeceği aşikar zira Pyongyang rejimi nükleer gücün rejimin bekası için merkezi önem taşıdığı farkında. Bu sebeple ne ABD'yle ne de Çin'le "nükleersizleştirme" odaklı bir müzakere sürecine girme niyetinde değil. Dolayısıyla hem Çin'in Kuzey Kore politikası hem de rejimin meseleyi nasıl algıladığı göz önünde bulundurulursa Trump yönetiminin nükleersizleştirme hedefini oldukça uzağında olduğunu söyleyebiliriz.

Kuzey Kore'nin sadece ABD sorunu olarak tanımlanmasına karşı çıkan ve meseleyi uluslararası toplumun bir problemi olarak ele almak gerektiğini savunanlar da Başkan Trump'ın "önce Amerika" sloganı doğrultusunda tek taraflı müdahaleci tavrını eleştirmektedir.¹⁷ Ancak herhangi bir Amerikan başkanına uluslararası balistik füzelerle kıta Amerika'sına nükleer saldırı düzenleme kapasitesine sahip olacak Kuzey Kore'ye karşı uluslararası yaptırımlarla yetinmesini ve rejimin içeriden çökmesini beklemesini önermek de pek gerçekçi durmamaktadır. Kuzey Kore'yle müzakereye açık olduğunu söyleyen Trump yönetiminin Pyongyang'ın tehditlerini üzerine almadan uluslararası topluma havale etmesi zor görünmektedir. Özellikle Başkan Trump'ın ikili ilişkilere daha fazla önem vermesi ve uluslararası ittifaklara karşı sert eleştirileri göz önünde bulundurulduğunda yönetimin özellikle Çin'i muhatap alarak sonuca ulaşmaya çalışacağı söylenebilir. Ancak Mattis-Tillerson ikilisinin uluslararası kurumları daha fazla önemseyen tavırları Beyaz Saray'da bu konuda bir birlik olmadığını göstermektedir. Bu iki kamptan hangisi daha fazla öne çıkarsa çıksın gerek Kuzey Kore krizinin çözülmesinde gerekse nükleersizleştirme müzakerelerinde Çin'in kritik rol oynayacağı kesin.

16. Zhu Feng, "China's North Korean Liability", *Foreign Affairs*, 11 Temmuz 2017.

17. Max Greenwood, "Ex-NATO Supreme Commander: 'We're in Bad Upward Spiral' with North Korea", *The Hill*, 13 Ağustos 2017, <http://thehill.com/homenews/sunday-talk-shows/346345-former-nato-supreme-commander-were-in-bad-upward-spiral-with-north?rnd=1502592390>, (Erişim tarihi: 15 Ağustos 2017).

SONUÇ

Trump'ın sert söylemleri ve yönetimin kilit isimlerinden yapılan kararlı ancak diplomasiyi vurgulayan açıklamalar sonrasında Kuzey Kore Guam'a yaptığı tehditleri yenilemeyerek şimdilik geri adım atmış görünmektedir. "New York kanalı" olarak tabir edilen diplomatik kanal üzerinden gerçekleştirilen görüşmelerde iki tarafın ön koşullarının şu aşamada bir açılım yapılmasına engel olduğu anlaşılmaktadır. Pyongyang'ın tutuklu Amerikan vatandaşlarının serbest bırakılması yönündeki Amerikan ön şartını kabul etmediği ve buna karşılık Washington'ın da Çin'in istediği Güney Kore'yle ortak askeri tatbikatların dondurulmasına yanaşmadığı görülmektedir.¹⁸ ABD'nin Kuzey Kore'yi izole etme çabaları, Çin'e baskı yaparak sonuç almaya çalışması ve uluslararası yaptırımları BMGK'den geçirmesi Trump yönetimi adına başarı kabul edilebilir. Ancak Pyongyang'ın nükleer programını kesinlikle pazarlığa açmayı kabul etmediği bir ortamda kısa vadede doğrudan müzakere zemininin ortaya çıkması zor görünmektedir.

Trump yönetimi her ne kadar stratejik sabır politikasının bittiğini ilan etse de stratejik mesuliyet politikası doğrultusunda Kuzey Kore'yi kontrol altında tutacak araçların sınırlı olduğunu da kabul etmek gerekmektedir. Pyongyang, Çin'in Kuzey Kore politikasında köklü bir değişikliğe gitmemesi halinde uluslararası yaptırımlara meydan okumaya devam edecektir. Kim Jong Un'un buna hem içeride siyasi konsolidasyon ve birliği sağlamak hem de uluslararası toplumdan tavizler koymak için ihtiyacı var. Çin ise Kore Yarımadası'nda yeni bir çatışma istememekte ve ABD'nin askeri varlığını mümkün olduğunca sınırlandırmaya çalışan statükocu bir güç olarak öne çıkmaktadır. Çin'in ABD'yle ortak bir zemin bulup Kuzey Kore'nin tamamen karşısına geçmesi de neredeyse imkansız. Güney Kore de muhtemel bir savaşta kaybedeceği insanları ve maddi kayıpları göz önünde bulundurarak ABD'nin güvenlik şemsiyesinden yararlanmayı isterken Amerikan askeri müdahalesini tercih etmemektedir. Trump yönetimi ise

18. Josh Rogin, "Inside the 'New York Channel' between the United States and North Korea", *The Washington Post*, 11 Ağustos 2017.

bir yandan Güney Kore ve Japonya gibi müttefiklerine güvenceler verirken bir yandan da Kuzey Kore'nin nükleersizleştirilmesi gibi oldukça zor bir hedef koy-

muş durumda. Bu şartlar altında Kuzey Kore meselesinin zaman zaman tansiyonu yükselten uzun vadeli bir kriz olarak devam edeceği söylenebilir.